

Mozaic Moasil

Redactor șef: Alexandra Dragomirescu

Redactori: Aura Andrici, Andreea Bunea, Adrian Manu

Coperta: Ștefan Susanu

E-mail: revista.cngm@gmail.com

MOZAIC MOISIL

TIMPUL

audio-video

[Alexandra Stoicescu](#)

[Vanesa Cojocaru](#)

[Raluca Matei](#)

[Cătălin Donțu](#)

Linkurile sunt active în formatul PDF.

4

Timpul

14

Dali

6

Noi, Zei supremi

17

Creioane colorate

CUPRINS

7

T-i-m-p

18

Pagina de istorie

8

Decalog (6)

19

Artist în Moșil

10

Respiro poetic

20

Din trecut

Timpul

Când ești copil, timpul e cel din cauza căruia nu mai poți rămâne afară pentru că „Se face târziu!”...e cel cu care te împinge tata de lângă o vitrină cu jucării la care tu ți-ai prionit privirea: „Hai, că n-avem timp, întârziem la masă!”; sau cel pe care dai vina când nu știi cât de mult ți va lipsi mai târziu - „Nu mai vine odată ziua aia de sâmbătă să mergem la Orășel”.

În adolescență, timpul acționează ca o picătură chinezească: „Nu se mai termină odată ora asta de curs!...”, „E abia fără treisprezece minute, mai durează până începe examenul!”, „Haideți să-l așteptăm și pe el, că doar e prietenul nostru, și întârzie doar treizeci de minute!”, „Ce mult mai e până la vacanță!...”, „O să se ofilească trandafirul până când apare ea...”... și tot așa, și tot așa...

Când mai crești încă puțin, nu știi ce-ai făcut cu surplusul acela de timp pe care-l voiai dus mai repede și l-ai vrea înapoi: „Iar n-am timp să mănânc că trebuie să plec repede la serviciu.” - când arunci vina pe el că nu faci una sau alta și nu vrei să-ți asumi greșeala. La fel și cu „N-am avut timp să te sun, am fost mult prea ocupat toată ziua.” sau cu „De data asta chiar n-am timp să mă văd cu voi, trebuie s-o ajut pe bunica...” Ce bine era, îți spui, să fi putut pune atunci timpul la borcan, în saramură sau cu oțet și miere - după gustul fiecăruia - și să-l poți deschide mai târziu, lângă o friptură de „trebuia să fi făcut asta până ieri...”

Dar timpul se transformă într-o iscoadă suavă și pesimistă, la urechea dreaptă, care spune mereu „Nu poți să le faci pe toate azi, trebuie să alegi!” și mai apoi „Dacă n-ai s-o faci acum, n-ai s-o mai faci niciodată căci timpul trece...”

Timpul - inamicul agil care se strecoară printre picioarele tale, îți scapă dintre degete, se joacă de-a „V-ați-ascunselea?” cu tine și te necăjește de după colțul următor - se transformă treptat în marele infractor: îți fură ușurința mișcărilor și lejeritatea cu care spuneai „Da!” oricărei provocări, îți fură energia cu care mergeai la sală de trei ori pe săptămână, orele de joacă cu copiii tăi care abia așteaptă să vii acasă, îți fură răbdarea cu care altă dată făceai

Irina Kőszegi

același puzzle de mai multe ori și mai apoi îți fură cu nerușinare bunicii...

Și-atunci, uneori abia atunci, îl dai în urmărire...paradoxal, doar atunci când „E prea târziu...” Între timp, ai căpătat riduri și fire albe, niște încheieturi care scârțâie când cobori din pat dimineața, degete umflate și membre greoaie, o frumoasă pereche de cearcăne, câțiva centimetri de grăsime pe abdomen, o sumă de probleme (nu neapărat de matematică) pe care nu știi cum să le rezolvi, un program strict de care trebuie să te ții, căci altfel „Nu te descurci cu...timpul...”

Și când în sfârșit ți se pare că ești aproape de victorie - ai reușit să faci un program în care să le incluzi pe toate - toate cele trei activități importante din fiecare zi: timp pentru tine și familie, pentru sănătate și pentru sarcinile de serviciu - realizezi că nu tu ai câștigat lupta, ci tot el. Și merge să se războiască cu unii mai puternici decât tine: copilul e deja mare și nu prea mai are timp pentru tine; te apropii de pensie și nu prea mai e timp să schimbi nimic.

Încă niște ani și ajungi să te întrebi „În ce zi suntem astăzi?”, „La ce oră trebuie să iau pastila?” sau mai adesea „Oare am luat pastila azi?” sau încă „Ce să fac la vârsta mea cu atâta timp?...”

Dintr-un jilț confortabil de dincolo de lume, Timpul te privește încruntat, stând cu mâinile-n sân și bătăind dintr-un picior: „Iar nu-i convine: când mi-a spus să mă merg mai repede am făcut tot ce-am putut. N-am reușit imediat, așa cum i-ar fi plăcut, în regulă, dar de ce nu apreciază strădania?! Până la urmă l-am făcut mare. A învățat pentru examene, a terminat și studiile. S-a pregătit pentru interviu - o jumătate de viață - a obținut un post bun. Și-a întâlnit jumătatea, au avut timp să se cunoască și să se bucure unul de celălalt. Și ce familie frumoasă a construit! Ce copii deosebiți are! Și-a făcut mulți prieteni. Ce relații minunate a păstrat! Ce proiecte i-au ieșit din minte și din mâini și cât de multe a făcut pentru alții! I-am dat răgaz pentru toate, de ce nu le vede?! Am să mă supăr și am să i-l iau. Și de data asta, am să i-l iau de tot. Pe tot.”

NOI

Estera Stoica

Trăim într-o epocă în filtrul căreia suntem expuși la informații din toate colțurile lumii, într-un timp ireal de scurt.

În ziua de astăzi nu mai este valabilă teoria în care caracterul omului este modelat de profesori, părinți și mediul de locuire. Prin mass-media, acesta este expus unui întreg glob pământesc. Această îngrămădire spațială și temporală face ca limbajul prin care informația este comunicată să nu fie cu adevărat inteligibil, nici măcar penetrabil.

Suntem bombardați cu evenimente din toate părțile și totuși nu ajungem să luăm parte la niciunul. Ajunși în acest punct dăm de o întrebare fundamentală: mai contează adevărul?

Acestei interogații îi răspundem cu o negație în fiecare zi.

Cantitatea este necesară. Ne acceptăm existența fără a o înțelege pentru că, până la urmă, trăim într-un oraș mondial unde timpul stă în loc, iar totul se întâmplă într-un allatonce-ness incredibil.

În ciuda faptului că timpul este înghețat, ne regăsim cu toții pe pista de alergare într-o goană nebună de a nu îl pierde.

Un paradox nenatural, mai ales, deoarece omul nu poate pierde timp întrucât nu îl posedă.

După ce anume alergăm de fapt?

Un bătrân căruia timpul i-a descompus trupul în această imposibilă întrecere ar spune, poate: după clipele pierdute. Încă o acțiune care în esența ei este iluzorie. Câte dintre acestea mai ascunde ființa umană?

Deși timpul pare a fi un ideal la care umanitatea nu va ajunge niciodată, oamenii au încercat totuși să găsească o modalitate de a triumfa asupra lui și, astfel, au creat secunde, minutele, orele etc.

Însă exact cum este precizat, ei au creat aceste concepte, ceea ce impune iminent nașterea a ceva nou, neexistent înainte.

Timpul nu este măsurabil deoarece este infinit. Iar astfel i-a păcălit încă o dată, lăsându-i totuși să guste iluzia posesiei.

Zei supremi

Aura Andrici

= Noi. Da, ne credem Zeii supremi ai Timpului pe care avem senzația că îl putem controla. Ne grăbim, suntem într-o continuă mișcare, uităm uneori chiar să respirăm. Respectăm totuși deadline-uri, alergăm în stânga și în dreapta, punem un fruct(de fapt, cumpărăm un croissant cu ciocolată) în geantă pentru că nu avem când să gătim. Urcăm cu liftul pentru a economisi timp, scriem mesaje pe WhatsApp. Ne notăm în sticky notes o dată în care poate reușim să ajungem la noul muzeu deschis în oraș. Îi sunăm pe bunici o dată pe săptămână, pentru a bifa apelul care le înseninează câteva zile bune. Ne închinăm o dată când trecem prin fața bisericii pentru a nu-l uita pe Dumnezeu.

Trăim prezentul doar o dată? Noi controlăm timpul sau el ne controlează viața? Oare timpul ar trebui măsurat cronologic sau logic? Ar trebui să ne raportăm pur și simplu existența la realitatea timpului?

Poate timpul ar trebui măsurat prin sensibilitate. Cum trece vremea când admiri o capodoperă a omului ori a naturii! Uneori îți strângi în suflet toată frumusețea lumii pe care o poți cuprinde cu privirea pentru a te bucura și mai târziu. Alteori închizi ochii pentru o clipă pentru a te imagina ca parte din poveste. Iar câteodată alegi să nu mai pleci din locul idilic unde timpul parcă a stat în loc pentru a te lăsa pe tine să trăiești mai mult doar pentru că ai avut șansa de fi acolo, la momentul potrivit.

Poate timpul ar trebui măsurat prin ceea ce e necesar să facem. Cât de satisfăcătoare sunt clipele în care realizezi că un gest simplu are un mare ecou în sufletul altui om! Cum se poate ca un zâmbet aruncat pe furiș în tramvai să transforme o clipă într-o eternitate alături de un om pe care nu credeai că îl vei avea vreodată în suflet!

Poate timpul ar trebui măsurat prin credință. Credința în sine, în propriile puteri, dar mai ales în Dumnezeu. Viața pământeană nu se sfârșește pentru totdeauna.

„Timpul nu trece niciodată, noi trecem prin timp!” (Garabet Ibrăileanu)

T-I-M-P

ANDREI DRAGOMIRESCU

T vine de la telefoanele pe care le-am lăsat să sune pentru că n-am avut chef să răspund la ele. Acum, aș da orice ca să mai sune iar.

Zborul până la New York a fost mai lung decât mă așteptam, iar primul lucru pe care l-am făcut când am ajuns la hotelul din incinta Flushing Meadows a fost să închiriez un teren și să mă antrenez. Nu prea mi-a stat mintea la joc, chiar dacă US Open începea în mai puțin de o săptămână. Mă simțeam nostalgică dintr-o dată, și nu-mi plăcea. Imediat după sesiunea de antrenament, am sunat pe cineva cu care mi-era dor să vorbesc. Am sunat de multe ori, și nu mi-a răspuns. I-am dat și mesaje, pe care le-a ignorat.

Cred că asta primesc pentru că nu răspundeam la telefon în adolescență.

I vine de la imaginile și videoclipurile la care mă uit când mi-e dor de noi.

Instagramul mi-a trimis o notificare. În această zi, acum șapte ani. Era o serie de story-uri cu noi două cântând în drum spre Vama Veche, în mașina tatălui tău. Am dat repost și ți-am dat tag, spunând că mi-e dor de tine. Toată fericirea mi s-a scurs de pe chip când

Eva Maria Cîrjan

am văzut că mi-ai ignorat mențiunea. Și nu doar atât; și amintirile noastre.

M vine de la momentul în care ne-am despărțit.

Ai venit cu ai mei la aeroport în ziua în care am plecat în calificările pentru US Open. Pe drum, am plâns amândouă mai mult decât am făcut-o vreodată. Fix înainte de îmbarcare, mi-ai promis că o să mă vizitezi. M-am agățat de amintirea ta atât de tare, încât nu m-am îngrijorat că am putea să ne îndepărtăm vreodată.

Dar n-ai mai sunat de atunci. Pentru prima dată în nouă ani de prietenie, m-am temut că te-am pierdut.

P vine de la promisiuni.

Din calificări, am ajuns în finală. Două săptămâni s-au scurs atât de repede, încât mi s-au părut ireale. Toată munca mea, răsplătită la primul turneu de prestigiu la care participam. Când mă gândesc la nopțile în care mă visam ridicând trofeul deasupra capului, fiind o junioară cu probleme de comportament și încredere în mine, parcă nu mă regăsesc. M-am schimbat suficient încât să-mi pot urma visele. Iar când adversara a trimis ultima minge în fileu și arbitrul m-a declarat campioană de Grand Slam, am simțit pentru prima dată că mulțimile de oameni nu mă mai sufocă. Plânsă și emoționată, am alergat spre loja mea: familie, antrenor, vechi colegi de liceu. Expresiile lor încântate făceau mai mult pentru mine decât trofeul în sine.

Dar, în mijlocul tuturor, erai tu. Fix în dreapta mamei, râzând amândouă printre lacrimi. Am realizat că mi-ai făcut același lucru ca la aniversarea mea de 15 ani. M-ai ignorat, făcându-mă să cred că prietenia noastră a ajuns la sfârșit, numai ca să te întorci în cel mai fericit moment al vieții mele.

T-I-M-P.

Nu reușește să le schimbe chiar pe toate.

Decalog (6)

Iată încă un eseu despre timp, vei spune. Fals! *Decalog (6)*¹ este atât de liber încât își va alege un alt subiect: un lector complice. Evident, a discuta despre Cititor în mod absolut pare ceva utopic sau imposibil de realizat, știind că *Autorul, Cititorul și Eroul sunt proprietarii Operei*.

Totul începe azi, în momentul în care lectorul nostru, să-l numim Eva Ziv, bea o cafea la Starbucks și derulează pe telefon revista *Mozaic Moasil*. Un titlu îi trezește un sentiment profund de evlavie: *Decalog (6)*. La al șaselea rând stă scris: *autorul, Cititorul și eroul sunt proprietari...* Prin urmare, își spune Eva Ziv, am și eu o cotă parte din povestea asta. Calculează repede. 33,3%.

Menționăm acum că Eva Ziv îl observase pe Vincenzo², așteptând nervos în parcare din fața cafenelei. Nu s-a alarmat. S-a grăbit să-l sune pe Redactorul revistei noastre care îi răspunde cu un *Alooo* lung și plin de respect.

În fața laptopului său, Alexandra Dragomirescu îi explică Evei Ziv... din nou...pe speaker... că NU poate câștiga, indiferent de situație, un proces legat de interpretarea Operei. La Art. 6, paragraful 4, scrie clar că doar Autorul poate folosi: mărci auto-referențiale, note de subsol, nume relevante pentru personaje și aluzii... În plus, are oricând libertatea să mute acțiunea în alt cadru social, dacă vrea... spre exemplu, în cel al anilor '80... într-un Circ al foamei³. Eva Ziv nu a trăit însă în acea perioadă, deci nu poate să comenteze... Se gândește doar cum să obțină un procent mai bun... Acum, serios, cu 33,3% nu mai câștigi nimic în ziua de azi... adaugă: *Înțelegeți că eu fac totul... nu mi se pare corect... am citit, da... Pe timpul meu?!... Adică?... Să știți că e o lipsă de respect... Haideți că închid, nu are sens...*

Decalog, Episode 5, Recap.

Vincenzo, un consilier din Drumul Taberei se plimbă de un sfert de oră prin fața mallului și își agită nerăbdător bricheta. Trebuie să demoleze clădirea înainte ca avocații corupți ai lui Nae Gheorghidiu⁴ să obțină în instanță transformarea ei într-un monument istoric al perioadei comuniste. În acest fel, Firma nu mai poate schimba bordurile din parcare, iar pierderile financiare sunt... enorme!!!

Dă un telefon. Sună ocupat.

⁵*Decalog*, Episode 6, Recap.

The epic fight between our mafioso and his adversaries comes to a close in an intense finale that takes vengeance to a new level. Vincenzo calls Eva Ziv again, and she is stunned to hear he's still waiting in front of Plaza Romania. Vincenzo urges her to leave the place immediately as it will blow up soon, and finally admits he is after the Author (a member of the corrupt elites and Camil Petrescu's deputy secret ally). Moments later, as he walks down Timisoara Boulevard, now all covered in ash, clicking his indestructible, ever-present lighter, Vincenzo narrates that he has just taken over the store/story... and has now only one target left.

Notă.

În absența Autorului, a cărui locație nu se poate divulga din motive de securitate, a Cititorului care ne-a blocat numărul și a Eroului care e puțin „ocupat” la secția 22 de Poliție, textul se încheie acum.

Vă mulțumim pentru înțelegere⁶!

Redactor-șef, **Alexandra Dragomirescu**

¹ *Să nu ucizi!* (Exod 20:13) Se dorește cumva relatarea unei posibile crime?! Nu cumva Timpul este cel mai mare criminal din istorie?

² Vincenzo este un „erou” al mafiei în serialul pe care l-am început de ceva vreme. Nu am avut timp să văd episodul 7, dar, primele șase sunt pline de acțiune.

³ Circul foamei era, oficial, un complex alimentar, proiectat de regimul socialist. În 1989, Circul foamei de pe bulevardul Timișoara era neterminat, a fost transformat mai târziu în centrul comercial Plaza România. Ce legătură are acest lucru cu ce se întâmplă mai departe nici eu nu știu. M-am gândit să vă atrag atenția că acolo nu e nicio metaforă.

⁴ Nae Gheorghidiu, avocat de succes, ajuns mai nou... deputat, personaj din romanul *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, de Camil Petrescu... scriitor pe care Autorul îl admiră. (Nu am înțeles niciodată de ce, dar nici nu am întregat.)

⁵ Ne cerem scuze! În curs de traducere! Apare și pe wwdramabeans.com. De aici reiese că între acest text și serialul coreean este o strânsă legătură.

⁶ Înțelegere = comprehensiune; sunt convinsă că toată lumea știa asta deja.

Respiro poetic

Timp

Timp superior, timp inferior, doar Timp.
Timp limitat, timp infinit, numai Timp.
Timp cunoscut, necunoscut, Timp.
Timp efemer, etern sau nimic, Timp.

Timp pe Pământ, măsurabil aici,
Meșter în Timp, înțelept virtuos, copil sănătos
Parcurge cu Timp calea schimbării,
Devine dușman furios, înțelept sperios,
bătrân neputincios.
Ce e cu el, cum l-a schimbat Timpul mișcat?!
Atunci când greșești și nu reușești, să muți cei
mișcat...

Timpul te mișcă, te preschimbă:
dușman, devii din aliat.

Mohammadi-Golhin Aria-Antonio

Mă uitam...

Mă uitam după timp... tine și tu
Fuge, aleargă, sare și se oprește.
Stă.
Îi iei locul și începi s-alergi...
A obosit bietul de el
Îi aleargă pe prea mulți...
Și pe alții îi împinge de la spate
Dar tu-i ești loțiitor pentru mine
Când se-oprește te apropii ușor și repede
Zbori înainte să cazi
Spre mine și toată fericirea ta....

Dar timpul pleacă din loc și așa pleci și tu de
lângă mine...

Alexandra Cățu

ANDREI MARGHESCU

Azi nu citesc

Mâine nu l-am văzut pe el.
Ieri nu o să-l țin de mână
Nu o să mă uit în cerurile lui
Nu o să îi conturez arcada rozalie de gânduri și
dorințe,
Nu o să îi ating constelația de pe obraji,
Cele 6 stele... mai frumoase decât toți sorii
universului la un loc...
N-am făcut asta mâine...
Nici n-o s-o fac ieri...
Poate o s-o fac azi totuși [...].

Alexandra Cățu

pentru că timpul trece și rămân doar cuvintele în aer uitate și neuzite

Alergând pe câmpul gol de vise,
Am ținut pe umeri cerul mult iubit.
„Azi vor cădea cuvintele promise”,
Dar speranța doar m-a otrăvit
Și tăcerea încearcă să ascundă
Un ciob în colțul sufletului meu uitat,
Am ajuns să-mi spun în ultima secundă:
Oare am trăit cu adevărat?

Și eu acum sunt câmpul,
Dar privind spre cer, pământul,
E călcat în picioare de timp.
Cum trece fiecare anotimp,
Cresc zambile din sângele meu
Și se vindecă rana, dar greu.
Floarea care azi îți zâmbește
Mâine e culeasă sau se ofilește
Și rămâi încă o dată cu nimic.

Alexandra Ion

Acul ceasului

Acul ceasului răsare sub privirea omului
Și mai face câte-un pas la voința timpului
Sufletele de odinioară trec pragul trăirii"
Ceasornicul cel ruginit vede inima uitării
Omul privește către sine sufletul pătat de timp
Și vede în depărtare acul de la răsărit.

Andrei Nițescu

Vise

mii de vise albe-n cap
luni de palme colorate
nesfârșite-n neant departe
de așteaptă-n lac udat
trece ora trece vara la iernat

trec trotuare pe asfalt
negolite-n copaci verzi
licurici de floare-albastră
merg nu zboară nu clipeșc

și te trece și te-ntoarce
ceasul vieții-n vorbe seci
de topesc cuburi de gheață
sub al soarelui cer gri

sec cu feelinguri de greață
de amor de vin uscat
cartea neon a crăpat
și pe cer parcă e ceață
trece vara trec și anii ș-am plecat...

Andra Dumitru

De mortuis nihil nisi bene

Cât de ironică e viața...?
Când te prezintă-n astă lume
Și te așază pe o scenă
La care martoră e soarta
Ce nu se pleacă și n-aplaudă
Decât dacă-și câștigă partea.

Cât de frumoasă este viața...?
La fel ca cel ce o-nțelege
Și nu se teme nici de ea
Nici de confort, nici de vreo lege.

Cât de nedreaptă este viața...?
E Suficient cât să te plângi,
Insuficient cât să Cunoști
Sau să găsești măcar, cândva
Răspunsul la întrebarea grea.

Cât despre moarte ...?
Ea este cea mai cunoscută,
Mai auzită și temută
Nu este bună,
Dar este o parte dintr-o balanță.

Carina Barna

Periplanómemos

umblă cu tălpile bătute de soartă
arzând florile în drumul său,
stă și privește cu ochi goi
spre orizontul numit de oameni
etern legați de pământ ca Prometeu,
etern pierduți în ironia mitului său.
râvnește cu mâinile strânse pe
două pietre cu inscripții străine
pe care nu le înțelege vreo ființă.
și fața i se schimbă etern,
femeie, bărbat, tânăr, bătrân,
ghinionul vine în forme diferite mereu,
zeul mai om decât ei toți,
zeul care umblă pe Pământ
printre oameni, cu un chip diferit
pentru fiecare
stă și așteaptă un semn de la semenii săi,
sângele său de prin ceruri,
așteaptă ca Olimpul să îi grăiască din nou,
să îi spună să se întoarcă acasă.
dar viața rămâne aceeași când
Atlas plânge sub greutatea picioarelor lumii
și graiul său veninos se pierde în aer
niciodată la Iris, niciodată către ai săi,
care nu vor să știe că e în viață,
Dionisos a alungat un copil pe care
nu l-a vrut niciodată,
un copil menit urii și ghinionului,
un copil născut din blestem,
menit unui haos etern,
al cărui nume nu îl știe nimeni,
al cărui har e detestat, al cărei amintiri
nu se împărtășește între subiecți.

și cu o gură de aer, într-o singură
voce vorbesc alte sute de suflete torturate
îndreptând spre cer un glas urlă
cu o ură arzătoare:
dezmoștenește-mă și scoate-mă din
testament cum m-ai scos din grațiile tale
nu am nevoie de bogățiile promise de
o voce ce a mințit etern
nu mai sunt copilul mic
care avea altădată nevoie de tine!
eu nu am mamă și nici tată,
să se știe că în final am înțeles
că m-am născut din Chaos,
și că menirea mea în lume
e să distrug tot ce voi ați creat.

Erika Trușcă

FLORENTINA NICULIȚĂ

Am rămas cu amintirea

Așa cum literele se pierd între pagini și vorbele
mele se ascund în timp.

Sunt trist și nu înțeleg de ce doar trecutul poate
fi definit de noi, însă fericit îmi aduc aminte de
trecut.

Iubesc să trăiesc în amintiri și profund mă
scufund în ele.

Viitorul este incert și nu oferă siguranță. Încep
să cred că el doar promite o nouă șansă, un alt
început, o schimbare, care oricum e trecătoare.

Trăiesc în timp, mă scufund în timp și pierd
timpul, gândindu-mă la ce se întâmplă în timp ce
sînt că nu e suficient timp.

Sigur că nu puteam să fiu singur.

Până și timpul meu este alterat de timpul
altora.

Oricum cine sunt eu în timp? Sunt doar un
pasager, un călător clandestin pricopsit cu prea
puțin timp.

David Ciripoiu

DALI

Salvador Dalí, pe numele său întreg Salvador Domingo Felipe Jacinto Dalí Domenech, a fost un pictor spaniol, originar din provincia Catalonia.

Dalí și-a început viața pe 11 mai 1904, fiind al doilea fiu al lui Salvador Dalí Cusi și al soției sale, Felipa Domenech Ferrer. Din nefericire, nu și-a cunoscut niciodată fratele mai mare ce purta același nume ca și el și care a murit cu numai nouă luni înainte de nașterea marelui artist. Dalí credea că este reîncarnarea fratelui său, iar acest lucru se observă și în operele sale.

„Eu m-am născut dublu, cu un frate în plus, pe care a trebuit să-lucid ca să-mi ocup locul meu și ca să-mi obțin propriul meu drept la propria mea moarte.”, spunea Dalí despre fratele lui.

La vârsta de patru ani, și-a început educația la școala publică din Figueres. Însă nu-i plăcea deloc școala, așa că și petrecea cea mai mare parte a timpului visând cu ochii deschiși în loc să învețe.

Supărat din cauza faptului că nu progresa deloc, tatăl său l-a transferat la o școală privată unde toate cursurile se predau în limba franceză. Deși Dalí vorbea catalană acasă și învăța la școală limba spaniolă, franceza a fost limba în care s-a exprimat ca artist. Însă, în continuare nu-i plăcea să meargă la școală deoarece ura sentimentul de a fi închis într-o clasă, motiv pentru care tot anul școlar visa la vacanța de vară pe care o petrecea împreună cu familia pe malul mării.

Iubea libertatea verilor din copilărie când putea picta în voie și desena orice, de la portrete de familie, până la peisajele coastei. La reședința de vară, în Cadaques, a început să studieze pictura împreună cu un prieten de familie, Ramon Pichot, un artist ce a pictat cel mai mult în stilul impresioniștilor, dar care experimenta și ceva din stilul avangardei catalane.

În 1922 Dalí este admis la Academie. A început din prima clipă să iubească libertatea de exprimare pe care o simțea în Madrid. Astfel a început să-și expună lucrările în galerii de artă din Barcelona și Madrid și chiar a avut două expoziții personale.

Andreea Bunea

Deși avea mare succes în lumea artei spaniole, Dalí nu simțea nicio provocare din partea profesorilor săi de la Academia de artă.

Tendința sa de a contesta autoritatea Academiei, de a-i încuraja pe semenii săi să facă același lucru a dus la acțiuni disciplinare și, în cele din urmă, la exmatricularea sa în 1926.

Ceasurile care se preling au devenit deja o imagine-simbol a creației lui Dalí, cunoscut pentru originalitatea incontestabilă, unică în istoria picturii.

Realizată în anul 1931, în ulei pe pânză, pictura suprarealistă înfățișează un țărnambru presărat cu ceasuri parcă topite. Puțini știu că ideea i-a venit după ce Dalí a descoperit niște bucăți de brânză Camembert topite.

„În ziua în care m-am hotărât să pictez ceasuri, le-am pictat moi. Într-o seară mă simțeam obosit și mă durea capul. După cină mâncasem camembert și imediat ce au plecat musafirii eu am mai rămas la masă, gândindu-mă la problema filosofică a *moliciunii* acelu tip de brânză.”

M-am ridicat, m-am dus în atelier și, ca de obicei, am aprins lumina pentru a mai arunca o privire la tabloul la care lucram.

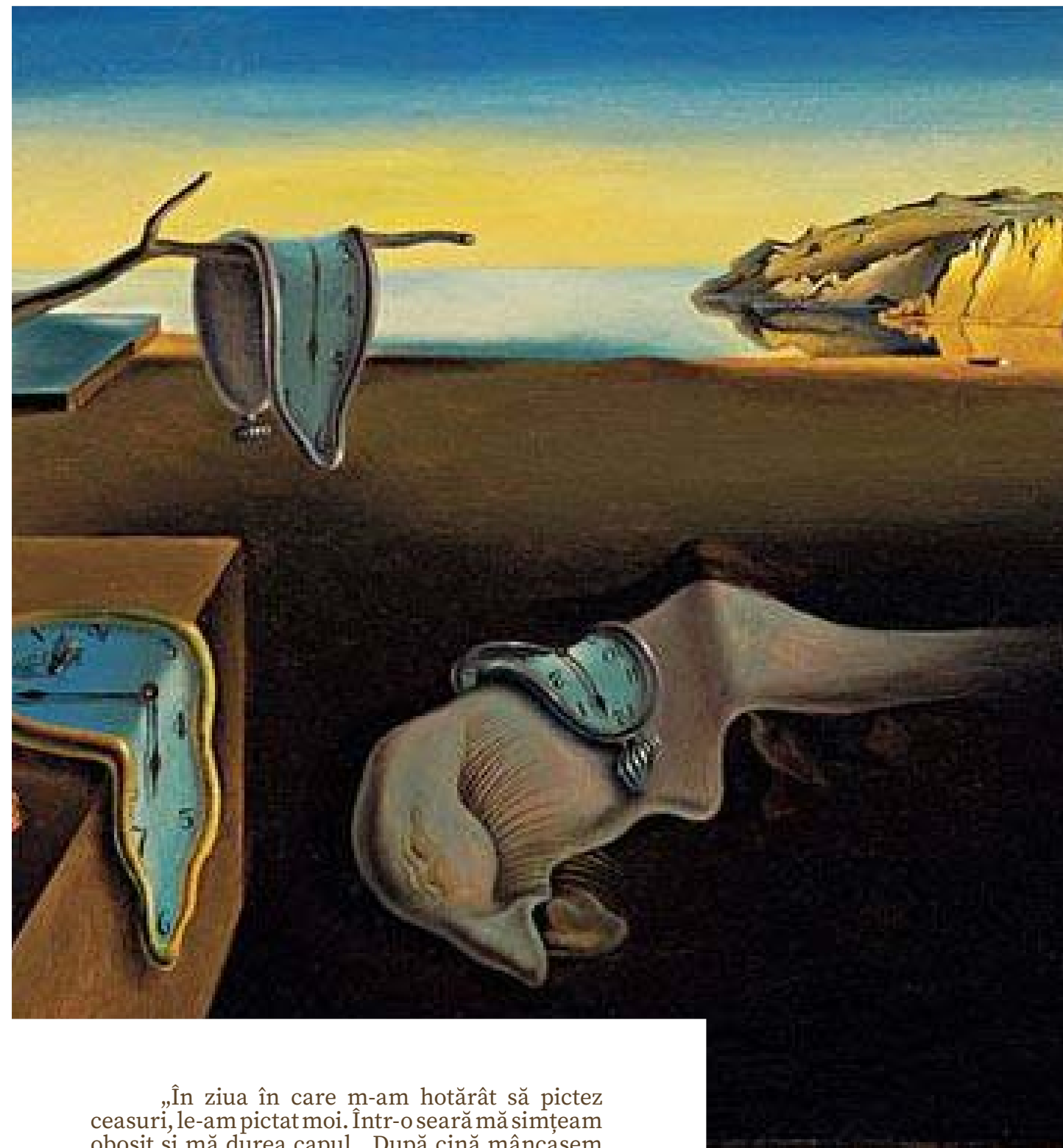
Știam că atmosfera pe care am reușit să o redau în acel tablou trebuia să fie fundalul unei idei, dar nu știam care. Voiam să sting lumina, când, dintr-odată, „am văzut” soluția.

Am văzut două ceasuri moi, unul dintre ele atârând de creanga măslinului. În ciuda faptului că mă durea capul îngrozitor, am început să pictez.

Totul a plecat de la influența mediului, de la o bucată de brânză „descompusă”, de la un obiect comestibil, care devine „metafora aspectului psihologic al timpului”, povestea Salvador Dalí.

Salvador Dalí nu a crezut niciodată în ideea de artist sărac. Așa că a adoptat un stil de viață risipitor, dar și lacom. Se spune că obișnuia să deseneze pe spatele cecurilor cu care plătea la restaurant, știind foarte bine că nimeni nu ar fi încasat vreodată un cec pe care se afla o operă originală a lui Dalí.

Dalí a murit la data de 23 ianuarie 1989.

„În ziua în care m-am hotărât să pictez ceasuri, le-am pictat moi. Într-o seară mă simțeam obosit și mă durea capul. După cină mâncasem camembert și imediat ce au plecat musafirii eu am mai rămas la masă, gândindu-mă la problema filosofică a *moliciunii* acelu tip de brânză.”

ALEXANDRA FOGARASSY

Nu te teme de perfecțiune, nu o vei atinge niciodată!

În copilărie atât de mult m-am crezut un geniu, încât, până la urmă, am și ajuns!

Salvador Dali

Creioane colorate

Alexandra Fogarassy

Geamul se uită la tine și tu la el.

Te îndrepti către acesta, cu dorința de a vedea peste acoperișurile caselor un motiv de fericire. Te uiți în zare, te apropii mai tare de geam, căutând cu disperare un motiv pentru a nu mai fi trist. Ai în minte un gând care îți șoptește că viața e nulă, un lucru departe de a fi îndeplinit, fără gustul fericirii. Întorci privirea de la geam, admiri cu dispreț cum pigmentul de culoare din fiecare obiect se șterge.

Te așezi la biroul plin de pete de cărbune de la mâinile murdare care au încercat, pe o foaie de hârtie, să-ți dea un motiv de fericire. Creionul aproape consumat de la toate ideile eșuate, dintr-odată nu mai merge. Îl arunci în colțul camerei. Ți-au mai rămas doar câteva creioane colorate pe care nu le foloseai niciodată, de frica sentimentului inexplicabil de fericire... datorită doar unor pete de culoare. Odată ce atingi foaia cu ele, te cuprind stări de euforie ce aprind lumini uitate, stinse în mintea ta.

O persoană cu o umbră cunoscută îți apare în suflet. Simți un miros. Unul plăcut. E parfumul lui, greu de uitat, după seri umblate în parc, însoțite de această mireasmă. Colțul gurii începe să-ți schițeze un zâmbet pe față. Fericirea pe care o simți îți desenează trăirile, sentimentele, cu amintiri pe care, aproape, le dădeai uitării, fără a observa că arunci din mână pigmentul vieții pe care îl credeai șters.

Mâna începe să contureze mii și mii de motive ce te obligă să te întorci la geam. Lași scaunul în spate, te ridici și te rezemi de pervazul geamului ce mai înainte îți arăta o lume goală.

Acum, geamul se uită la tine și la motivul tău de fericire, el, care te-a determinat să mai folosești măcar o dată creioanele colorate.

Țin minte cum urcam la etajul 3, apartamentul 26 și intram pe ușa plină de bucurie, lipsită de griji.

Amintiri greu de uitat săltau în mintea mea, dorindu-mi să mă întorc acolo. Vise de neatins mă conduceau în apartament, dar la fel de ușor mă dădeau afară, odată cu lumina zilei.

Nu-mi doresc să călătoresc în locuri nemai-văzute... cum îmi doresc să mai calc pe parchetul cald din camera mea veche. Era un bloc, ca oricare altul. La scara din fața acestuia, câinii conduceau, însă pe cealaltă parte, pisicile construiau un imperiu. Eram fascinată la vârsta de 5 ani de aceste lucruri.

Liftul blocului, plin de oglinzi înșelătoare, te făceau să pari mereu vesel, indiferent e adevărata lume de după ușile acestuia. Când ieșeau din el, 5 dreptunghiuri te făceau să te întrebi ce se află după ele. Presupuneam că toate arătau ca apartamentul meu, lucru periculos, fiindcă după ele se puteau ascunde monștrii, însă nu băgam de seamă. În jurul meu totul era roz, cu mini nuanțe de mov, fapt ce mă făcea să nu văd griul și negrul ce domina clădirea. De aceea locul acesta încă mă fascinează. Momentele frumoase îi dădeau culoare și prindea viața datorită râsetelor de copil ce umplea încăperea.

Așadar, nu spațiul este cel care mă face să-mi doresc să mă întorc, ci amintirile ce au prins aripi în acel loc.

M-aș întoarce oricând în timp cu un bilet de dus-întors, doar pentru a mai putea privi lumea cu ochii de atunci.

O drumeție la etajul 3, apartamentul 26.

DANIEL GHINDEA

Pagina de istorie

Florin Cristescu

Nicolae Bălcescu, figură emblematică a revoluției de la 1848, reprezintă una dintre marile figuri ale panteonului național românesc din secolul al XIX-lea.

Preocuparea sa pentru studiu a fost apreciată încă din timpul liceului. A urmat apoi o carieră militară sfârșită însă brusc, după sprijinirea conjurației condusă de Dumitru Filipescu, la sfârșitul anului 1840, împotriva domnitorului Alexandru Ghica (1834-1842). A fost închis la mânăstirea Mărgineni, unde condițiile detenției i-au pricinuit o gravă boală la plămâni.

Au urmat apoi o serie de călătorii, atât prin teritoriile locuite de români, cât și prin Italia și Franța, participând activ la revoluția din februarie 1848. Întors în țară, avea să fie unul dintre cei mai de seamă exponenți ai revoluției din 11 iunie 1848, devenind, pentru scurtă vreme, ministru de externe și secretar de stat al guvernului revoluționar. În această perioadă, a avut ca proiect împrăștierea țăranilor și introducerea votului universal (care însă au reușit să fie introduse abia în vremea lui Cuza).

După revoluție a urmat exilul său prin capitalele europene: Pesta, Paris și Constantinopol, dreptul de a se întoarce în țară fiindu-i interzis. A decedat în 1852 la Palermo, la vârsta de numai 33 de ani.

Opera literară căreia i s-a dedicat întreaga viață este legată de biografia domnitorului Mihai Viteazul. Concepută în stilul școlii romantice franceze, ce îmbină viziunea literară cu preluarea unor surse istorice, ea reprezintă practic un moment de cumpănă în percepția românilor asupra acestui voievod.

Dacă în perioada comunistă Bălcescu a fost îndelung mediatizat, fie ca exponent al luptei de clasă, fie ca exponent al naționalismului (specific ceaușist), în perioada de după 1990 opera lui Bălcescu a devenit un subiect controversat între istorici. Pentru istorici precum Ștefan Ștefănescu și Dan Berindei, Nicolae Bălcescu, prin opera sa despre Mihai Viteazul, a rămas un important exponent al idealului național.

Există însă și o privire critică asupra acestuia, ce a debutat odată cu articolele doamnei

profesor Mirela Luminița Murgescu: „Figura lui Mihai Viteazul în viziunea elitelor și în literatura didactică”. Prin contribuția acesteia, perioada căreia aparține Mihai Viteazul este pusă astfel în contextul epocii. Astfel, în secolele XVI-XVII, cronicarii moldoveni l-au văzut pe voievodul muntean mai degrabă ca pe un ocupant, în timp ce în Țara Românească a fost văzut ca un simplu conducător.

Deși reprezintă o descriere literară, apelându-se adeseori la figuri de stil, Nicolae Bălcescu a folosit în redactarea operei sale o serie de lucrări istorice în diferite limbi străine.

Erudiția autorului poate fi observată și prin referințe asupra unor aspecte de istorie universală referitoare la marii monarhi ai epocii, precum Elisabeta I, Soliman Magnificul sau Filip al II-lea al Spaniei. Sunt cunoscute și o serie de elemente referitoare la guvernare sau ritualurile de la curtea sultanilor otomani, dar și o serie de elemente ce țin de istoria Europei de Sud Est.

Lucrarea lui Bălcescu a fost scrisă în principal în perioada exilului, iar moartea prematură a autorului a lăsat lucrarea neîncheiată. Ea poate fi încadrată în curentul istoric romantic, situat în preajma revoluțiilor naționale din secolul al XIX-lea.

Un ochi critic poate observa o mulțime de inadvertențe între scrierile lui și realitatea istorică. Dincolo de acestea, Nicolae Bălcescu rămâne un istoric specific idealurilor românești de la 1848, idealuri ce au dus mai târziu la apariția unui stat românesc în 1859, precum și a Marii Uniri de la 1918.

Mitologia personalității lui Mihai Viteazul se va împleți adeseori cu obiectivele politice și naționale ale românilor.

Figura domnitorului a reprezentat un ideal, unul dintre miturile răspândite intens de propaganda național-comunistă, ale cărei repercusiuni le vedem și în zilele noastre.

Este drept că Bălcescu a avut un rol important în crearea unei identități naționale, însă, raportată la standardele actuale, lucrarea sa poate fi privită astăzi mai degrabă ca una literară decât ca o operă istorică.

Artist în Moisiil

Andreea Bunea

Artistul acestei luni este Florentina Niculiță, elevă în clasa a IX-a F. Are 15 ani și și-a descoperit pasiunea pentru artă la vârsta de 9 ani, intrând în atelierul finului său.

„Acesta mi-a pus șevaletul în față cu gândul de a mă juca cu câteva culori în ulei pe pânză.

După câteva ore, când am terminat de pictat, pe pânză era o vază cu flori, iar atunci finul meu mi-a spus că am talent din naștere.

Când vreau să pictez ceva, de obicei, mă gândesc la locurile vizitate de mine, deoarece ador să pictez peisaje, iar când am ca temă un portret, pictez chipul persoanelor dragi mie. Uneori, când sunt tristă, iau o foaie de bloc, un set de creioane colorate și fac un desen care să

îmi reprezinte sentimentele.

Pictorul care mă inspiră cel mai mult este chiar finul meu, Petre Chirea. Îl admir pentru modul său de lucru, dar și pentru sentimentele pe care reușește să le transmită.

În opinia mea, educația plastică este importantă în programa elevilor, deoarece aceasta reușește să elimine stresul și ajută la dezvoltarea creativității și la descoperirea unor noi artiști.

În acest număr al revistei „Mozaic”, am ales să reprezint prin desenele mele scurgerea rapidă a timpului, faptul că acesta trece fără să ne dăm seama, în fiecare clipă în care facem cele mai obișnuite lucruri, trece și nu mai poate fi recuperat.”

FLORENTINA NICULIȚĂ

Din trecut

Andrei Străjer

Ieri seară stăteam în pat și am decis, de plictiseală, să încerc să încerc să îmi verific amintirile. Așa că am închis ochii și m-am lăsat purtat pe aripile memoriei, sperând să mă poarte până la o ceva de care am uitat și pe care aș putea să întorc pe toate părțile, ca să mai treacă timpul până să îmi vină somnul. În primă fază, nu a mers cum mi-am imaginat. În locul întinericului rămas la închiderea ochilor au apărut amintiri, dar nu unele interesante. Am început să mă văd pe mine luând pâine, stând la televizor, făcând teme, absolut nimic care să nu te plictisească. Am stat așa câteva minute bune.

În momentul în care eram gata să abandonez, am observat în colțul minții mele, o amintire micuță, neînsemnată. Am zis: „Hai să văd despre ce e vorba, doar nu am nimic de pierdut”. Acea amintire era cu mine și cu un vechi prieten alergând prin parc. Mă uitam la mine și nu îmi venea să cred. Mă măsuram din cap până în picioare și nu puteam să cred că cel din fața mea eram eu. Cât de diferit, pe atunci! Era o singură problemă. Nu știam exact ce se întâmplă în acea amintire. Eram atât de mic și de fericit, nu eram trist, spre deosebire de acum când mă tulbur din orice nimic. Ce s-a întâmplat cu mine? Cine e de vină pentru această schimbare? Și atunci am auzit o voce care îmi șoptea: „Timpul! El e de vină!”.

Următoarele câteva secunde sunt puțin în ceață. Îmi amintesc faptul că nu mai eram în camera mea, ci eram într-o camera cu pereții și tavanul negru. În jurul meu alergau doar figuri de ale mele de diferite vârste. Eram prins într-o capcană din care nu puteam să ies. Strigau către mine „Tu ești de vină!”. Creierul începuse să mă înțepe. M-am așezat în genunchi și mi-am acoperit urechile cu mâinile. Simțeam asupra corpului o presiune care stătea să îmi sfărâme oasele. Vocile figurilor care mă țineau prizonier se auzeau din ce în ce mai tare. „Nu le asculta!” îmi tot repetam, dar nu puteam nici să mă concentrez pentru că tot ce auzeam era strigătul asurzitor al figurilor. Nu mai puteam, m-am ridicat în picioare și am început să spun: Pentru ce mă torturați? Pentru ce mă învinuiți pe mine?

Nu era timpul de vină? Ce am făcut eu? Dar nu părea să le pese, continuând ritualul. Am ridicat capul spre tavanul încăperii, am închis ochii și am strigat cât am putut de tare că nu mai pot. Nu am mai auzit nimic în jurul meu și am decis să deschid ochii. Mă aflam pe strada din fața casei bunicilor mei, unde am copilărit până la 4 ani. Nu se auzea decât cântecul păsărilor. Apoi, am auzit o mașină care venea spre mine. Era mașina bunicului. A parcat în fața casei, iar din ea au coborât o bătrână și un copil de 3 ani.

— Haide Andrei! Hai să mâncăm ceva și după desfacem și trenulețul!

— Vin imediat, buni!

Bătrâna a intrat în curte și copilul a rămas la poartă, învărtind cutia de la trenuleț pe toate părțile. Urmăream cu interes fiecare mișcare a acestuia. Pentru o secundă s-a oprit din a investiga cutia și zis: „Stai acolo și mă urmărești. Ți se pare normal să nu îți amintești acțiunile tale?”

Am simțit cum sângele mi se răcește în vene. A început să vină spre mine, făcând câte un pas la fiecare frază rostită: „Bună Andrei. Nu mă mai cunoști? Ai și uitat? Cum poți să uiți de anii ăștia? Anii în care bunicii tăi ți-au oferit tot ce voiai. Ți-au luat tot ce ai vrut și tu ai preferat să arunci la gunoi toate aceste momente.”

Începuse să țipe. Pielea i se făcuse albă ca foaia, ochii i se înroșiră, iar vârful limbii i se ascuți: „Nenorocitul! Nemernic nerecunoscător ce ești! Cum ai putut?”

Ajunsese în dreptul meu. M-a apucat de gât și m-a ridicat de la sol.

— Ce ești? am întrebat.

A început să râdă. Și-a plecat fața spre pământ iar când a ridicat-o, în locul ochilor erau ceasuri ale căror ace se învărteau cu viteză. „Eu sunt cel care te va pedepsi pentru tot ce ai făcut. Te voi distruge cu fiecare moment care trece. Nu vei putea scăpa niciodată de mine! Voi fi mereu în spatele tău, gata să îți stric fiecare moment și nu vei putea să faci nimic!” Am închis ochii și am început să plâng, zbatându-mă să scap din strânsoarea. Nu îl vedeam, dar îi puteam auzi râsul. Râdea de mine și de frica mea.

Mozaic 10

Natura
30 iunie